

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

Artykuł "5Skolsk hldka. Nyn ve kole..."

Liczba stron oryginału

2

Liczba plików skanów

3

Liczba plików publikacji

3

Sygnatura/numer zespołu

TR 031.096

Data wydania oryginału

1910

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY

KULTURA+

Školská hlídka.

Nyní ve škole.

(Omamný dojem, trpká skutečnost, sladká naděje.)

„Už se mele, stroje běží,“ říkávají učitelé žertem po zahájení nového školního roku. Práce jest v proudu, avšak proud ten jest různě stěsnaný a balvaný překážek ve svém klidném toku rušený.

První den ve škole! Jaká jest to radost všech! „Každý počátek školního roku má pro mne slavnostní ráz. Sírí mi hrud, aby mohla pojmut všechnu mou lásku k dětem a velikost nadějí, které mám v úspěchy své budoucí práce. Můj hlas při vyučování jest nějaký sváteční, odpovédi žáků mají ton důvěrné dětský a ovzduší třídy dychá všestrannou snahou o dobro a závodění v něm. Vyučování a vedení dětí je hovor duší, v němž děti poslouchají vyspělejších ochotně a svými otázkami odhalují vždy nové stránky zájmu o předmět, jež projednáváme. Šťastné hodiny prvních dnů školních!“ Tak psaly o počátku školního roku „Učitelské Noviny“. A pravdivě: První školní den jest všechno vznešené — hlas učitelův, jeho mysl, mysl žáků a jejich dobrá předsevzetí. Neméně vzrušení jsou prvním školním dnem i rodičové školních dětí, kteří u té příležitosti poněkud více než jindy se zamyslí nad svými dětmi, zatouží po jejich vzdělání a vyspění a svěřují je škole jako pěstě oševné obilí s přáním a touhou po dobré úrodě.

První den ve škole v novém školním roce jsou všichni — jedno a v tom jest základ té vznešenosti. Neuf žáků označených za přední a hodné a za neschopné a darebné a nebíjí do očí rozdily co do zaopatření školními pomůckami. Třída jest živé a jedolité tělo, toužící po nových poznatcích a dovednostech. Avšak tento dobrý a slibný počátek trvá právě tak první, druhý, nejvyšší ještě třetí den. Když se přikročí ke skutečné práci, poznává se, že první dojem musí ustoupit daleko horší, nepříznivé skutečnosti. A práce školní stává se těžkostí, nad kterou dovede udržovati nádech radosti a štěstí jen učitel dovedný, zplná oddaný svému povolání, nedávající se srazeti se své výše vychovatele a učitele ani nejhrubší skutečnosti.

A tato skutečnost — co jest? Bída, bída dětí, bída rodičů, bída školy, bída poměrů. Učitel chce přistoupiti k první hodině čtení a pozná, že tolik a tolik mnoho dětí nemá — čítanky. Sám má jich k rozpuštění 5—10, dvacet až třicet i více jich potřebuje. Co dělat? Nedivte se učitelům, že v úzkosti, aby neukřivdili chudšímu, vptávají se na rodinné poměry. Lze v tom něco pochopit. Avšak taktní učitel vystříhá se dle možnosti těch výsledků „kolik jest vás dětí? kolik tatínek vydělá?“ a pod. Od téhle otázky počíná se třída rozdělovati, většina dětí začíná cítiti svoji chudobu — dětsky — jako pokoreni a ponížení. A jest po harmonii. Zrovna tak tomu jest v prvních hodinách počtu, psaní, mluvnice, slohu, kreslení... Děti nemají — nástrojů. Odtud pramení se mnohý nedostatečný úspěch dnešní školní práce, jejíž výsledky byly by jistě překvapující, kdyby jen měla dostatečného vypravení. Namnoze postižováno jest vzdělání dítěte v základech, jako nedostatkem čítanky. Naučí-li se člověk čísti, jakoby získal klíče od tajemných vrat vzdělanosti. Člověk neznající čísti, analfabet, nebo, jak říkají Rusové, „negramotný“, nežije životem dneška, neboť děje světa, o nichž se druzí dovídají psaním a tiskem, zůstávají mu utajeny. Jakou ztrátou jest negramotnost pro socialistický boj dělnický, poznáme, uvážíme-li naproti tomu, jakou výhodnou a účinnou propagační a uvědomovací zbraní tisk jest.

V Čechách vyskytlo se několik případů, že místní školní rady opatrovaly veškery školní potřeby pro všechny školní děti zdarma. Někde se omezilo opatrování toto jen na sešity, pera, tužky, kreslicí a papír kreslicí. Snad postupující uvědomění lidových vrstev, o něž zásluhu má sociální demokracie, donutí nyníjší činitele z místních školních rad, aby tento přirozený požadavek lidového vzdělání uskutečnily. Nejde jen o to, že děti chudých rodičů netrpí nedostatkem učebních prostředků a tím i na vzdělání, avšak význam toho jest hlubší, mravní: Pomůcky dostávají děti všechny, bohaté i chudé, bez rozdílu, a tak mizí částečné ze školní třídy lidí nedůstojné rozdělení dle majetku, rozdělení, jež ve třídě vzniká za každé okolnosti, i když učitel se suází svým chováním mu zabráuiti. Školní třída se stává aspoň trochu obrazem lidské společnosti rovných lidí, děti učí se, že jest správnou užívati výsledků práce rovnou měrou, jestliže se rovnou měrou k dosažení výsledků přispívá.

Náklad na nejnutnější potřeby dětské není zvlášť veliký. Na trojtřídní škole v L., kde všechny děti dostávaly zdarma sešity, kreslicí, kreslicí papír, pera a tužky, kolísal mezi 80—100 korunami při počtu 160 dětí průměrně. Z jedenáctitřídní obecné školy v D., kde dostávají školní děti veškery pomůcky, přineseme někdy čísla obšírnější. Kdybychom počítali na sešity, pera, tužky, barvy, štětce a pod. drobnosti u každého dítěte průměrně 5 K ročně (u malých daleko méně, u dospělých více), stačilo by pro všechny děti, navštěvující obecné a měšťanské školy české i německé v Čechách vsunouti do zemského rozpočtu 5½ milionu korun, a bylo by po kusu bolesti. Povinnost tuto měl by ovšem přejati spíše stát, neboť on jest vrchním poručníkem na všem školství a v jeho zájmu jest, aby měl přece občany co možno nejvzdělanější, nebo aby měl aspoň vzdělané vojáky. Kterýsi ministr si v parlamentě už beztak přichvaloval, že škola dobře působí pro zdatnost a jakost příštích vojáků. Co však milionů věnuje stát na vojáky! A na školní dítě nic! Vojáka štátí, živí, zbrojí, bytuje, děti chodí do školy hladově,

v chatrném oděvu, bez pomůcek — anebo ani nemohou choditi do školy, nemají-li ji, jako děti menšin. Ba v Rakousku, a rozumí se i v našich milých Čechách, musí dítě za to platiti, že chodí do školy! Vždyť jsou v Čechách ještě obce, kde se vybírá školní plat z hlavy každého školního dítěte!

Učitel narazí na bídu nejen chce-li s dětmi čísti nebo psát. I jinak. První den byly všechny děti ve škole, a jistě všichni rodičové měli nejpevnější úmysl pilné dítě do školy posílat. Avšak za několik dní zůstává denně několik i mnoho míst neobsazených. Výmluvy pro zameškání jsou hlavně trojí: Já musil chovati! Já musil na pole! Na cí? Na naše! Na X. Na panské! — Dětská práce jest to, která podlomuje zdar školské práce. Venkov tím trpí velice. Kde nejdou cba rodičové za chlebem a nedávají školnímu dítěti chovati sonrozence, tam mají kus vlastní hroudy a dětmi obdělávané nebo pošlou dítě na cizí, na selské nebo na panské, aby přivydělávalo. Zejména zaměstnání na statcích škodí školní docházce. Necht' uvážíme věc jakkoliv, na konec vždy musí zvítěziti zásada, že nikdo nemá práva dítě o vzdělání okrádati. Zmnžilejší učitelé udávají statkáře, kteří zaměstnávají školní děti nechtějíce platiti řádné mzdy dospělým. Avšak školní úřady — nezakročují.

Nedostatečné hmotné vypravení našich škol pozná učitel citelně i při své vlastní práci, při výkladech, k nimž nemá náležitých nutných pomůcek. Mnohé a mnohé věci musí učitel malovati nejživějšími a nejsilnějšími barvami, a žáci ještě nechápu; a přece by stačilo ukázati stroj, jak běží, země, jak se otáčí a obíhá — a šetřiti slov a zdraví. Přemýšlivý učitel, zahloubá-li se nad svojí třídou, musí se státi socialistou, sociálním demokratem.

Při vši této neutěšenosti jest však jedna okolnost vzácná, významná a potěšitelná: Ačkoliv rodičové vědí, jak napínati se musí, aby dítě mohlo řádně do školy choditi a řádně se vyučování účastniti, a ačkoliv učitelé při každém počínú srazení jsou tvrdou skutečností — přece všude jest viděti ustavičnou, vždy nová a nová snahu, ze školy udělati co nejlepšího udělati lze, jejího dobrodiní co nejvíce s jedné strany užiti, co nejvíce pak podati se strany druhé. Sice omamný dojem prvního dne nám nezástál, neboť jsme poznali trpkost skutečnosti, avšak sladkou nadějí na lepší budoucnost jsme přece neztratili.

pl.

Z každého savaru

Na splátky

pánské a chlapecké obleky, svrchníky, damské kostýmy, raglány, žakety, modní látky, střížné zboží, prádlo pro pány a dámy, soupravy do ložnic, koberce, záclony, dětské kočárky u Jindřicha Poláka, Kr. Vinohrady, Jungmannova tř. 7. Na venek se zakázky vyřizují pouze osobám v pevném postavení. 1471

Stálý vedlejší příjem

zajistí si snadno každý doporučením a prodejem potřebného a v každé domácnosti používaného zboží, které má velmi lehký odbyt. Zastoupení toto možno vykonávat jako vedlejší zaměstnání bez ztráty času a hodi se všude, pro intel. dělníka, jakož i každého, kdo má větší známost. Jediný český soudr. podnik toho druhu, řiz. přísně solid. způsobem! Každý, kdo si chce zajistit pěkný a vedlejší příjem, nechť použije této příležitosti a sdělí adresu s bližším udáním poměrů pod zn. „Dobrý podnik“ do insert. kanc. Rud. Mosse, v Praze, Příkopy. 4525

Kuchyňské nářadí

plechové, smaltované i železné lacino u
Jindř. Freunda,
Rybišská ul. 23, proti tržnici.
Výbavy pro nevěsty. 1260

Kupujte přímo od výrobce!
Nejdokonalejší 1545

průtržní pásy

pro křivky tříselní i pupenční, suspensoria, dobře přiléhající pásy břišní, punčochy a obínadla pro křečové žíly, přimidla a orthop. šněrovačky pro zakřivené páteře. Umělé části těla a bandáže všeho druhu. Jen solidně pracované.

Bohuslav Pecka,
bandážista a orthopedista v Praze, Jungmannova tř. 34 n.

Pozor na firmu!
Cenník zdarma.

Prádlo

Otakar Zahradníček
Žižkov, Husova 48.

Veliké výhody

poskytuje při nákupu potřebných věcí a příležitost. darů firma

HANUŠ KONRAD,

c. k. dvor. dodavatel

v Mostě č. 3371 (Čechy),
jež bohatě illustrov. cenník s 3000 vyobrazení na požádání každému zdarma a franko zašle. 805

VÝDĚLEK

15.20 kor.
i více vyděláte týdně výrobou a prodejem zboží na

pletacím stroji „Slavia“

Dvouletá záruka za stroj. Práce do domu pro nás závod

se písemně zaručuje.

Každého bez ohledu na vzdálenost

zdarma vpučme.

Žádejte prospekt ly

LIBAL & spol., Praha,

Vodíčková ul. 28.

Šedivé vlasy

a vousy obdrží opět přirozenou barvu, když upotřebíme dosud nejlépe osvědčený a úplně neškodný 436

„Kaštanín“.

Dle přání na černé, hnědé a plavé vlasy nebo vousy. Barvi okamžitě a nepouští ani mytím v parní lázni. Cena K 4.— i s návodem zasílá nenápadně **Emil Krob,** kosmet. laborator v Radnicích č. 75. V Praze hlavní sklad má drog. J. Rottenborn, soudní znalec, Štěpánská ul. 648, Morán 359. Mimo jiné u: Al Schlesinger, Platýz (ve dvoře), F. Richter, drog., Plzeň.

Kočárky elegantní, vozíky dětské, sportovní, hokynářské a loutkové za každou cenu ve velkém výběru v nejstarší odborné velkovýrobě fy 1129

J. R. Havlínek,

Praha-Žižkov,

Milčova ulice čis. 6.

Cenníky zdarma.

Z c. k. dražeb a zastaváren.

Každý, kdo hodlá levně si koupit zlaté neb stříbrné hodinky, řetízky, brilliantové různé šperky, neopomeň navštívit koncesovaný velkozávod. Koupě a prodej klenotů.

Pendlové hodiny, zrcadla, obrazy,

kukátka, budíčky, citery, gramofony, housle, hudební nástroje, obrazy Madonny a různé jiné předměty dražebně skoupené velmi levně prodává. Koupě, prodej a výměna starého zlata a stříbra.

Alfred Kikodem,

Praha, Celetná ul. 563 st.,

22 n., krámí uvnitř domu.

Obchod 5 let stávající nepřestěhoval se. 1975

Smaltované, porcelánové a skleněné

nádoby

nejlevněji v továrním skladě

Karel Pick,

Praha VII., Belcrediho tř. 551.

Žižkov, Husova tř.

17. n. 2204

Plná nádra

krásných plných tvarů domácího užívání prášku „Grazinol“. Naprosto neškodný, vykazuje za krátkou dobu překvapujících výsledků, lék.

dopor. Zaručovací list příloží; význam. zlatou medaili. Učinite tento pokus a nebudete toho litovat. Krabice K 2:50, 3 krabice nutné ku léčbě K 6:50, cla prosté. Zasilá fr. a disk. Apothek. **R. Möller,** Berlin B. 31, Frankfurter Allee 136. 14

Proti kašli, chraptu, krčním neduhům vůbec, vysýchání a škrábání v krku

doporučují se na klinikách vyzkoušené

Hynkovy šalvějové tabletky.

Vyrábí se výhradně

v lékárně **K. HYNKA**

u zlatého jelena,

Praha I., na Můstku

a jsou jen tenkrát pravé,

jsou-li opatřeny zákonitě

chráněnou značkou „jele-

ne m.“. Cena 1 K 20 h, po-

štou o 30 hal. více. 982

Levné české peří.

5 kg. nového dravého 9 80
lepšího 12 K,
bílého prachového dravého 18 K,
24 K, sněho-

bílého prachového 30 K, 36 K.

Zasílá se franko na dobírku

Nehodící se peří vymění se

za jiné aneb vrátí se peníze

po srážce pošt. výloh. 5986

Benedikt Suchsel,

Lobzy u Plzně č. 251.

Démanty

Speciální výroba

sklo řezacích

démantů

od 2 K výše.

Staré neřezací dia-

manty se zase na do-

brý řez přesadí za

1 K. Nejlevnější pra-

mon pro překupníky.

Cenník zdarma a fran-

ko. Frant. Oliva, dia-

mantník, Praha-Žiž-

kov, Táboritká ul.

č. 10 n. 1960

